

[Grethe Philip.]

giftsbehov, men at den nu anvendes i betydelig videre omfang, f. eks. ved anlægsudgifter, der ikke er mere presserende, end at de kunne forelægges som led i det ordinære budgetforslag.

Sammenholdt med tidligere under debatten anførte udtalelser fra andre professorer er fortolkningen af grundlovens § 46, stk. 2, således ganske entydig, og jeg kunne for så vidt slutte mit indlæg her. Men denne forespørgselsdebat har jo et ganske konkret aktstykke i finansudvalget som udgangspunkt, og derfor finder jeg det også nødvendigt at kommentere landbrugsministerens ansøgning til finansudvalget om en bevilling på 125 mill. kr. til støtte for landbruget.

At fremgangsmåden ved behandlingen af denne sag ikke er grundlovsstridig, finder jeg godt gjort ved de citater, der er bragt af enstemmende udtalelser fra vore professorer i statsret. Tilbage står det mere politiske spørgsmål, om det ikke alene var korrekt rent statsretligt, men om det også var efterfølgelsesværdigt, at sagen om de 125 mill. kr. blev afgjort umiddelbart efter et samråd med landbrugsministeren, eller om sådanne sager principielt bør komme frem i tinget i form af et lovforslag.

Det kan måske her være på sin plads at nævne, at der bør skelnes mellem den del af ansøgningen, som vedrører en bevilling på 25 mill. kr. til støtte for unge landmænd, en støtte, der allerede var lovgivet om, og de resterende 100 mill. kr., der søgtes til forhøjelse af dispositionsfonden. Hvad vi drøfter her, vedrører udelukkende proceduren omkring de 100 mill. kr. Det, der gør denne sag til noget særligt, ligger, så vidt jeg kan se, ikke i selve aktstykkets art og indhold. Vi har en bred vifte af mere eller mindre presserende og af beløbsmæssigt større eller mindre ansøgninger, som finansudvalget har taget stilling til. Det særlige i denne sag ligger alene i det forhold, at oppositionens ønske om at få ansøgningen fremlagt som lovforslag i salen ikke blev imødekommet.

Jeg mener som allerede sagt, at regeringen har været fuldt berettiget til at lade finansudvalget tage stilling til sagen, også selv om oppositionen ønskede den ned i salen,

og jeg er glad for at kunne konstatere, at hr. Lysholt Hansen, hvad det rent formelle angår, er enig med mig i dette synspunkt.

Men set fra en principiel synsvinkel og med henblik på proceduren ved fremtidige sager af lignende karakter er jeg af den opfattelse, at den åbne debat i salen indebærer noget meget værdifuldt, der ikke uden videre kan erstattes af drøftelser i finansudvalget. Jeg tænker her på de meget vide muligheder for yderligere oplysninger, der ligger i drøftelserne både i salen og i folketingsudvalget, og jeg tænker ikke mindst på den adgang, der under forslagens behandling gives ethvert folketingsmedlem til at ytre sig i salen. Betydningen heraf er naturligvis særlig stor, hvor det drejer sig om sager af kontroversiel karakter, og hvor en stillingtagen baseres bl. a. på beregninger, hvor der er anvendt skøn.

Jeg tror ikke, det vil være hensigtsmæssigt at søge at finde frem til en knivskarp afgrænsning af, hvornår en sag er så klar, så presserende eller så vigtig, at den kræver behandling via et lovforslag. Jeg mener heller ikke, vi kan have en ganske fast regel om, at et oppositionsparti, end ikke et stort oppositionsparti, altid kan kræve en sag ned i salen. Man kunne jo i så fald tænke sig, at et parti blokerede en væsentlig del af arbejdet i finansudvalget ved stadig tilbagevendende krav om aktstykkernes fremlæggelse i lovforslags form. Målet må være at finde en passende balance mellem hensynet såvel til den fornødne effektivitet og smidighed i vort bevillingssystem som til kravet om at skabe de bedst mulige vilkår for folketingsmedlemmernes kontrol med anvendelsen af offentlige midler.

Men når dette er sagt, ønsker jeg dog at konkludere derhen, at hovedretningslinjerne bør være, at hvis et stort parti i finansudvalget forlanger en sag til afgørelse ved fremsættelse af lovforslag i folketinget, bør dette normalt imødekommes. Principielt bør det være således, at kun ved enstemmighed eller omtrent enighed om, at sagen kan afgøres i finansudvalget, bør finansudvalget kunne afgøre sagen med henblik på senere bevilling ved lov.

Behandlingen af støtten til landbruget på de 100 mill. kr. er således formelt korrekt, men den bør efter min mening ikke danne